

دستورالعمل برگزاری کارگاه ها و برنامه های تحکیم خانواده و حیات طيبة

ویژه دانشجویان سراسر کشور

الله أكبر

به مناسبت روز جهانی خانواده: «خانواده سالم، جامعه سالم»

مقدمه

با شتاب گرفتن تحولات در هزاره سوم، نهاد خانواده نیز با تغییر و تحولاتی روبرو می‌شود، در صورتی که نهاد خانواده نتواند سازگاری‌های لازم را با تحولات شتابان اجتماعی به عمل آورد، تعارضات جدی در کارکردها و ماهیت نهاد خانواده پدیدار می‌شود که از جمله آنها می‌توان به آسیب‌های اجتماعی اشاره کرد. با استناد به شواهد متقن که از پژوهش‌های گوناگون به دست آمده است، خانواده مهمترین واحد آموزشی در روند توسعه است. مهمترین کارکردهای آموزشی خانواده به شرح زیر است:

- انتقال آموزش‌های منسجم در میان اعضای خانواده: آموزش به اعضای خانواده، مشارکت همه اعضا از طریق ارائه آموزش‌های مناسب، هم‌گرایی و فهم مشترک اعضای خانواده را به همراه دارد.

- تداوم آموزش: با طراحی آموزش‌های منسجم در مراحل مختلف زندگی، می‌توان به تداوم آموزش در سنین و مراحل مختلف زندگی دست یافت.

- خانواده به عنوان واحد اجتماعی: واحد خانواده سنگ بنای سازنده‌ی جامعه است و سعادت و سربلندی جامعه در گرو سلامت و ایفای کارکردهای اساسی خانواده می‌باشد.

در این راستا با توجه به سه اصل زیر:

۱- نیاز دانشجویان و خانواده‌ها به حمایت در مواجهه با مشکلات اجتماعی

۲- تاثیر بخشی آموزش در پیشگیری از مشکلات اجتماعی

۳- آموزش پذیری افراد در سراسر عمر

طرح آموزش تحکیم خانواده و حیات طیبه در دانشگاه فرهنگیان در راستای پیشگیری از مشکلات فردی و خانوادگی و اجتماعی شکل گرفته است. این آموزش پیشگیرانه، شامل بهبود و افزایش آگاهی، اطلاعات و مهارت‌هایی است که با توجه به نقش محوری خانواده و با هدف افزایش رضایتمندی دانشجویان و افزایش پایداری خانواده‌ها شکل می‌گیرد.

اهداف و راهبردهای برنامه:

- تولید دانش پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با تاکید بر شناسایی عوامل موثر در کارآیی خانواده
- تدوین بسته‌ی آموزشی
- ایجاد فرصت‌های آموزشی برای دانشجویان و اعضای خانواده
- ایجاد دیدگاه مشارکتی در سطح برنامه‌ریزان و مسئولان اجرایی در امر آموزش مهارت‌های زندگی به خانواده

روش‌های اصلی در این طرح:

- ارائه اطلاعات و آگاهی‌های مورد نیاز مخاطبین
- ارائه تکالیف و تمرین
- مهارت‌آموزی
- طراحی و اجرای مسابقات

محتوای آموزش:

- خانواده در مراحل مختلف چرخه زندگی :
- ۱- خانواده در سال‌های ابتدایی پس از ازدواج
- ۲- خانواده پس از تولد فرزند
- ۳- خانواده در دوره میانسالی
- ۴- خانواده در دوره سالمندی

انعطاف‌پذیری و استفاده از شیوه‌های فعال آموزش:

لازمه آموزش فراهم آوردن زمینه برای مشارکت فعال و موثر دانشجویان برای ایجاد فضای بحث و گفتگو و تبادل تجربیات در موضوعات مختلف است. می‌توانید از پرسشنامه، تمرین، مسابقه، مثال و بارش فکری برای ایجاد تعامل و هم‌افزایی میان دانشجویان استفاده کرد.

برنامه مشترک ۳۱ استان کشور

* محتوای آموزشی برگزاری کارگاه

این برنامه کارگاهی در ده فصل تنظیم شده است که زمینه‌ی اصلی آموزش تحکیم خانواده و ایجاد حیات طیبه را برای دانشجومعلمین تعیین کرده است. تمامی استان‌های کشور می‌توانند با توجه به سرفصل‌های تعریف شده به برگزاری کارگاه‌ها و نشست‌های برخط اقدام نمایند.

فصول مذکور به شرح زیر هستند:

- ۱- خانواده در جامعه، عوامل امنیت، سلامت و ثبات خانواده
-درک خانواده و ارتباطات خانواده با دیگر جوامع از قبیل انجمن‌های آموزشی، دولتی، مذهبی و شغلی
-عوامل سلامت، ثبات و امنیت خانواده
- ۲- الگوی خانواده مطلوب، پویایی‌های درونی خانواده و عوامل تحکیم آن
-شناخت نقاط قوت و ضعف خانواده و چگونگی ارتباط اعضای آن بایکدیگر
-ساختار خانواده مطلوب و موفق از دیدگاه اسلامی، نگاه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و نظریات مشاوره خانواده
- ۳- مراتب حیات طیبه، آثار و عوامل ایجاد آن
-حیات طیبه چیست و چگونه میسر می‌شود؟ مثال عینی و ملموس متناسب با زندگی امروزی
-عوامل ایجاد حیات طیبه
- ۴- بررسی جایگاه خانواده و حیات طیبه در سند تحول بنیادین و بررسی ساحت‌های شش‌گانه تربیتی
-جایگاه حیات طیبه به عنوان وسیله تحقق هدف‌های تربیتی در مبانی نظری سند تحول بنیادین تعلیم و تربیت
- ۵- جایگاه خانواده در سبک زندگی ایرانی - اسلامی
-توجه به سبک مناسب زندگی

-نقش خانواده در ایجاد سبک زندگی سالم و اسلامی

-روش‌های تربیتی فرزندان

-بررسی و توجه به نیازهای عاطفی، مذهبی، اخلاقی و روانی در پرورش نسل جدید

۶-آسیب شناسی خانواده و عواملی که سلامت خانواده را تهدید می کند

-علل بروز آسیب ها و پیشگیری از مشکلات خانواده و کارکرد های خانواده نامطلوب و تاثیر آن بر جامعه

۷-بهبود روابط خانواده

-ارتباط سازنده و موثر پدر و مادر با یکدیگر و با فرزندان و سایر اعضای خانواده

-گفتگوی سازنده

۸- اصول همسرگزینی و نقش آن در تحکیم خانواده

- ارزش های ازدواج

- مراحل و معیار های اصلی انتخاب همسر

۹-خانواده و مهارت های زندگی

- مهارت های زندگی: خودآگاهی، حل مسئله و تصمیم گیری، هوش هیجانی، اعتماد به نفس، مهارت نه گفتن و جرأت ورزی، تفکر خلاق، تفکر انتقادی، مهارت مقابله با استرس، مدیریت خشم، ارتباط موثر و مهارت های بین فردی

-کارکرد هر مهارت در همراه با مثال عینی

۱۰-مدیریت استرس و آرام سازی محیط خانواده در دوران کرونا

- استرس

- نشانه ها

-عوامل ایجاد، تشدید و تداوم استرس

-راهکارهای کنترل و کاهش استرس بیش از حد

-آموزش تکنیک‌های تنفس عمیق، آموزش تکنیک آرامسازی، تمرین عملی تکنیک، مدیریت استرس در خانواده

❖ نمایندگان مناطق ضمن اجرای برنامه‌های تحکیم خانواد از جمله: برگزاری مسابقات و تدوین ویژه نامه خانواده و سلامت روان موظف به ضبط و ارسال فیلم آموزشی در قالب فایل DVD به مدت شش جلسه ۱۵ دقیقه‌ای به همراه پاورپوینت می‌باشند.

❖ سایر استان ها نیز باید ضمن اجرای برنامه‌های تحکیم خانواد از جمله: برگزاری مسابقات و ویژه نامه خانواده و سلامت روان؛ نسبت به برگزاری آنلاین یک کارگاه (به انتخاب استاد روانشناسی و مشاوره) از ده سرفصل تعیین شده برای دانشجویان در فضای **Adobe Connect** یا نمونه آن اقدام نمایند.

ضوابط ضبط استان‌های نماینده و مقررات برگزاری آنلاین کارگاه‌های آموزشی در سایر استان ها

۱. استاندارد بودن محل ضبط کارگاه از لحاظ نور و مبلمان مناسب و برخورداری از استودیوی مناسب
۲. نصب تابلو وایت برد با اندازه مناسب
۳. تهیه پاورپوینت بر اساس استانداردهای موجود (کاربردی و تیتري به صورت مختصر)
۴. آموزش از طریق پاورپوینت و نمایش پاورپوینت در ضبط فیلم
۵. رعایت شئونات ایرانی و اسلامی مطابق با مقررات
۶. لحن و ریتم کلام مناسب و استفاده از واژه‌های مناسب
۷. برگزاری کارگاه با استفاده از فناوری‌های نوین
۸. رعایت استاندارد و کیفیت مناسب در تصویر برداری و تنظیم صدا
۹. برگزاری یک کارگاه در هر استان الزامی است.
۱۰. طراحی و ارسال پوستر تحکیم خانواده از سوی نمایندگان استان
۱۱. درج آرم و لوگوی معاونت دانشجویی و اداره کل مشاوره، بهداشت و سلامت، اداره خدمات مشاوره‌ای
۱۲. استان‌های نماینده، محتوای آموزشی به همراه پاورپوینت رابه نشانی سازمان مرکزی دانشگاه فرهنگیان، واحد معاونت دانشجویی، اداره کل مشاوره، بهداشت و سلامت از طریق پست پیشتاز ارسال نمایند.
۱۳. سایر استان‌ها مستندات مربوط به برنامه های متنوع تحکیم خانواده از جمله بروشور، ویژه نامه و پوسترهای مسابقات را در حین و پس از اجرا به پیوست ارسال نمایند.
۱۴. در صورتی که سایر استان‌ها تمایل به ضبط کارگاه و برگزاری دوره کشوری از سوی این معاونت را دارند می توانند پس از هماهنگی و مکاتبه نسبت به ضبط و ارسال فایل مطابق فرایند فوق اقدام نمایند.

برنامه اختصاصی اساتید نمایندگان مناطق

برنامه نمایندگان مناطق در خصوص ضبط و ارسال کارگاه تحکیم خانواده

دکتر علی فرهادیان	استان تهران: آسیب شناسی خانواده و عوامل تهدید کننده سلامت خانواده
دکتر سید رضا حسینی	استان گلستان: بهبود روابط خانواده و تعریف قانون خانواده
دکتر علی اقبالی	استان آذربایجان شرقی: مراتب و عوامل ایجاد و آثار حیات طیبه در خانواده
دکتر محمد جلالی فراهانی	استان مرکزی: جایگاه خانواده در سبک زندگی ایرانی اسلامی
دکتر سیف الله رحمانی	استان کردستان: اصول همسرگزینی و نقش آن در تحکیم خانواده
دکتر زینب حسینی	استان اصفهان: خانواده در جامعه، عوامل امنیت، سلامت و ثبات خانواده
حجت الاسلام و المسلمین آقای محمد حسن تولایی	استان یزد: جایگاه خانواده و حیات طیبه درسند تحول بنیادین و ساحت‌های ششگانه تربیتی
دکتر سید سلیمان حسینی نیک	کهگیلویه و بویر احمد: خانواده و مهارت‌های زندگی
دکتر صولت افضلی	کرمان: مدیریت استرس و آرام سازی محیط خانواده در دوران کرونا
دکتر مینو میری	خراسان جنوبی: الگوی خانواده مطلوب، پویایی‌های درونی خانواده و عوامل تحکیم

ردیف	مناطق	استان برگزار کننده کارگاه (رنگ قرمز)
۱	منطقه ۱	البرز تهران
۲	منطقه ۲	گیلان مازندران گلستان
۳	منطقه ۳	اردبیل آذربایجان شرقی آذربایجان غربی زنجان
۴	منطقه ۴	همدان مرکزی قم قزوین
۵	منطقه ۵	کردستان کرمانشاه لرستان ایلام
۶	منطقه ۶	یزد، اصفهان چهار محال و بختیاری
۷	منطقه ۷	خوزستان بوشهر فارس کهگیلویه و بویر احمد
۸	منطقه ۸	هرمزگان کرمان سیستان و بلوچستان
۹	منطقه ۹	خراسان شمالی خراسان رضوی خراسان جنوبی سمنان

❖ تشکیل کمیته علمی و اجرایی و پرداخت حق الزحمه ها و تقدیر از همکاران

به منظور راهبری شایسته امور این دستورالعمل، کمیته‌ای مرکب از اعضای زیر در استانها تشکیل شود

مدت زمان همکاری در ضبط و اجرای کارگاه ها و سایر برنامه ها: ۱۰ ساعت		
(۱۰ استان تعیین شده)		
تعداد	عنوان	مبلغ به ریال (هر کارگاه/هر نفر)
۱ نفر	حق الزحمه مدرس کارگاه	۵۰۰۰,۰۰۰
حداقل ۳ نفر نفر حداکثر ۶ نفر	حق الزحمه کارشناسان دانشجویی، مشاوره و سلامت	۵۰۰۰,۰۰۰
حداقل ۱ نفر و حداکثر ۲ نفر	حق الزحمه کارشناس هوشمندسازی	۵۰۰۰,۰۰۰
حداقل ۲۰ نفر دانشجو	تقدیر و اهدای جوایز به دانشجویان برگزیده	۵۰,۰۰۰,۰۰۰ هر دانشجو ۲,۵۰۰,۰۰۰
حداکثر ۱۰ نفر همکار	-تقدیر از همکاران فعال و همچنین دارای آثار ارزنده در عرصه خانواده -تقدیر از کارکنان در صورت برگزاری مسابقه	۲۰,۰۰۰,۰۰۰
	استودیو، فیلمبرداری، و سایر برنامه ها	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
		۱۲۰۰۰۰۰۰

مدت زمان همکاری در برگزاری کارگاه های آنلاین استانی و سایر برنامه ها: ۱۰ ساعت

سایر استانها

تعداد	عنوان	مبلغ به ریال (هر کارگاه/هر نفر)
۱ نفر	حق الزحمه مدرس کارگاه	۵,۰۰۰,۰۰۰
حداکثر ۴ نفر	حق الزحمه کارشناسان دانشجویی، مشاوره و سلامت	۲,۵۰۰,۰۰۰ هر نفر ۵۰۰,۰۰۰
۲ نفر	حق الزحمه کارشناس هوشمندسازی	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۵ نفر دانشجو	تقدیر و اهدای جوایز به دانشجویان برگزیده	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۵ نفر	-تقدیر از همکاران فعال و همچنین دارای آثار ارزنده در عرصه خانواده	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
	-تقدیر از کارکنان در صورت برگزاری مسابقه	جمع ۸۰,۰۰۰,۰۰۰

❖ نحوه گزارش دهی

کارشناسان محترم موظفند در پایان خرداد ماه گزارشی از فعالیتهای مرتبط با این طرح را طبق برگه گزارش دهی که به پیوست است به این معاونت ارسال نمایند.

• نکته ضروری:

به منظور وحدت رویه و مشخص بودن حوزه فعالیت ستاد و صف و تخصصی بودن برنامه ها با توجه به برنامه ریزی انجام شده برای عموم دانشجویان، ضروری است در طراحی پوستر برنامه های تحکیم خانواده از جمله برگزاری کارگاه، مسابقه و سایر برنامه های متنوع فقط از دو آرم معاونت دانشجویی و اداره کل مشاوره، بهداشت و سلامت و آرم دانشگاه فرهنگیان استان در حاشیه سمت راست و چپ استفاده شود. لذا از درج هرگونه آرم و لوگوی دیگر خودداری گردد.

